

Kronikk: Migrasjon kan brukes som pressmiddel – med suksess

Mens verdens øyne var rettet mot krigen i Ukraina, forsøkte omtrent 2500 migranter å ta seg over gjerdet fra Marokko til den spanske eksklaven Melilla.

Publisert: 29.04.22 — 19.51 Oppdatert: 15 dager siden

Migranter ankommer spansk jord 3. mars etter å ha klatret over gjerdene som skiller den spanske enklaven Melilla fra Marokko. (Foto: Javier Bernardo/AP/NTB)

[Leseliste](#)

[PDF](#)

[Del](#)

19. mars innkasserte Marokkos kong Mohammed VI en diplomatisk seier da han offentliggjorde deler av et brev fra Spanias statsminister Pedro Sánchez. I brevet erklærer Sanchez at Spania støtter Marokkos plan for et autonomt Vest-Sahara underlagt marokkansk suverenitet.

Denne overraskende snuoperasjonen i spansk politikk kan forstås i sammenheng med Marokkos evne og vilje til å bruke migrasjon som målrettet pressmiddel mot Spania.

Internasjonal anerkjennelse av marokkansk suverenitet over det omstridte territoriet Vest-Sahara er en svært viktig sak for marokkanske myndigheter. Spania, som frem til 1975 var kolonimakt i Vest-Sahara, har tidligere avvist marokkanske initiativer, og stilt seg bak kravet fra FN om en folkeavstemning for å avgjøre Vest-Saharas skjebne.

Unn Gyda Næss

reagerte Spania skarpt mot denne utnyttelsen av en uskyldig tredjepart og ga ingen signaler om å komme Marokko i møte.

I april i fjor fikk lederen for Polisario, bevegelsen som kjemper for Vest-Saharas selvstendighet, tillatelse til å reise til Spania for å motta behandling på sykehus. Dette førte til en diplomatisk krise mellom Marokko og Spania, og trusler om «konsekvenser» fra marokkansk side. Kort tid etter, 17. og 18. mai 2021, forsøkte opp mot 12.000 migranter å krysse grensen til den spanske eksklaven Ceuta, som ligger på den marokkanske kysten.

Vitner beskrev at de marokkanske grensevaktene forholdt seg passive eller endatil oppmuntret migrantene.

I etterkant av hendelsen uttalte Marokkos ambassadør til Spania at «handlingene har konsekvenser», mens den marokkanske utenriksministeren fastslo at «Marokko ikke er forpliktet til å beskytte andre lands grenser». De fjernet med det all rimelig tvil om hvorvidt grensevaktene hadde handlet på ordre fra marokkanske myndigheter. Som forventet

Artikkelen fortsetter under annonsen

Mens verdens øyne i vinter var rettet mot krigen i Ukraina, 2. og 3. mars, forsøkte omtrent 2500 migranter å ta seg over gjerdet til Melilla, den andre spanske eksklaven på den marokkanske kysten. Hendelsen fikk lite internasjonal oppmerksomhet, og det ble ikke plassert noe ansvar på marokkanske myndigheter fra offisielt spansk hold.

Hendelsen var imidlertid «åpenbart» ment å «presse» Spania, uttrykte anonyme kilder fra spanske myndigheter i avisen La Vanguardia.

Denne gangen ser presset ut til å ha lyktes. Bare to uker senere kom den spanske erklæringen om støtte til Marokkos plan for et autonomt Vest-Sahara underlagt marokkansk suverenitet.

Det er tre hovedgrunner til at Marokko ser ut til å ha lyktes med å presse Spania til å endre sitt ståsted.

- For det første tyder omfattende studier gjort av den amerikanske forskeren Kelly Greenhill på at migrasjon som pressmiddel faktisk er en svært effektiv strategi. Hun viser til at et land som blir utsatt for et slikt press risikerer det hun kaller «hypocrisy costs», en betegnelse på de symbolske kostnadene en hardhendt respons mot ubevæpnede migranter kan påføre landets selvbylde som liberalt demokrati.

Marokko er i en gunstig posisjon for å påføre Spania slike kostnader, siden landet etter 2013 selv har profilert seg med en liberal og humanitær immigrasjonspolitik der afrikanske migranter ønskes velkommen. Dette gjør det krevende for Spania å legge det moralske ansvaret for situasjonen på den marokkanske parten.

- For det andre utgjør den direkte landegrensen til EU en unik mulighet til å iscenesette en målrettet masseinnvandring til Spania nesten uten kostnader.
- For det tredje hadde denne strategien selvsagt ikke lyktes uten et større antall migranter som kan mobiliseres til å forsøke å ta seg over grensen til Europa. Marokko er et transittland for migranter fra andre steder i Afrika, og etter implementeringen av den nye innvandringspolitikken omtaler landet seg selv også som en «destinasjon» for migranter.

Den spanske regjeringen ønsker å bedre forholdet til Marokko, men løper samtidig en betydelig risiko gjennom tilsynelatende å la seg presse til å endre sin politikk. Dette kan skade landets interesser, både i fremtidige uenigheter med Marokko, men også opp mot andre aktører, som Marokkos nabo og rival Algerie.

Artikkelen fortsetter under annonsen

Algerie er både Polisarios viktigste støttespiller og Spanias klart største leverandør av naturgass, og har tidligere vist seg villig til å bruke sin rolle som gass eksportør politisk i konflikten med Marokko. Spania har ikke råd til å ignorere Algerie i det regionale maktspillet.

Spania står over for en krevende balansegang i sitt sørlige nabolag. ([Vilkår](#))